

Ο Άγιος Αυξέντιος ο «Αλαμάνος» και ο ναός του

Στολίδι και καύχημα

της Αγιοτόκου Νήσου μας αποτελεί ο πάντιμος χορός των αγίων ασκητών της. Πολλοί από αυτούς έφτασαν στον τόπο μας από άλλες γειτονικές χώρες για να συνεχίσουν την ασκητική τους ζωή. Ο ερχομός των αγίων αυτών μαζί με όλους τους άλλους αγίους της Κύπρου έδωσαν αφορμή στον Κύπριο χρονογράφο του 15ου αιώνα Λεόντιο Μαχειρά να πλέξει το εγκώμιον της Κύπρου ως «Αγίας Νήσου». Γράφει χαρακτηριστικά: «Χρήσιν είνε να φουμίσωμεν την αγίαν νήσον, και όσον την φουμίσω δεν θέλω πειν ψέματα». Πράγματι ο Μαχειράς είχε απόλυτο δίκαιο γιατί η Κύπρος σε σχέση με άλλες χώρες υπερτερεί τόσο στον αριθμό των αγίων όσο και στον αριθμό των ναών, μοναστηριών και άλλων εκκλησιαστικών μνημείων που βρίσκονται στον τόπο αυτό.

Ένας από αυτούς τους γνωστούς Κυπρίους αγίους ο οποίος ανήκει στην ομάδα των 300 έξωθεν αγίων της Κύπρου οι οποίοι έφτασαν στο νησί μας από τις περιοχές της βόρειας Συρίας και της Παλαιστίνης είναι και ο Όσιος πατήρ ημών Αυξέντιος ο θαυματουργός, ο πολιούχος άγιος της Κώμης Κεπήρ.

Θα πρέπει να αναφέρουμε στο σημείο αυτό ότι στη βόρεια Συρία βρίσκεται το Αλαμάνό όρος στο οποίο ασκούσαν πολλοί μοναχοί μέχρι που οι Μουσουλμάνοι, κατά τον 11ο αιώνα τους έδιωξαν από τα ασκητήριά τους και πολλοί από αυτούς ήρθαν στην Κύπρο. Στους αγίους αυτούς αποδόθηκε το όνομα του όρους στο οποίο

ασκούσαν με αποτέλεσμα να αποκαλούνται «Αλαμάνοι». Η ονομασία αυτή όμως ταυτίζεται και με τη Γερμανία γεγονός που οδήγησε κάποιους ιστορικούς να ταυτίσουν τους Αγίους με τη χώρα της Γερμανίας ονομάζοντάς τους Αλαμανούς δηλαδή Γερμανούς.

Ο όσιος πατήρ ημών Αυξέντιος σύμφωνα με το παλαιό συναξάρι του το οποίο δημοσιεύτηκε στην Ακολουθία του, αναφέρεται ως ένας από τους επονομαζόμενους Αλαμάνους αγίους της Κύπρου χωρίς να γνωρίζουμε πολλά στοιχεία για τη ζωή του. Εκείνο το οποίο μας είναι γνωστό είναι ότι πριν αποφασίσει να ενδυθεί το μοναχικό χιτώνα, ασχολήθηκε με τη στρατιωτική τέχνη. Ήταν δηλαδή αξιωματούχος στο στρατό και είχε υπό τις διαταγές του 300 στρατιώτες. Χαρακτηρίζεται μάλιστα ως φοβερός πολεμιστής για τους εχθρούς του αλλά ήμερος και μειλίχιος για τους στρατιώτες του. Κάποια μέρα ο Αυξέντιος πήρε την απόφαση να εγκαταλείψει το στρατό και να αφιερωθεί εξ ολοκλήρου στο Θεό. Την απόφαση αυτή την είπε στους στρατιώτες του οι οποίοι αποφάσισαν χωρίς δεύτερη σκέψη να τον ακολουθήσουν σ' αυτή τη νέα πορεία της ζωής του και να αφιερωθούν και αυτοί στην υπηρεσία του Θεού. Έτσι όλοι μαζί ενδύθηκαν το μοναχικό σχήμα μέχρι που οι συνθήκες τους ανάγκασαν να εγκαταλείψουν το μέρος της άσκησής τους και να βρεθούν στο μαρτυρικό μας νησί το οποίο φημιζόταν για τη θεοσέβειά του. Το καράβι που τους μετέφερε ναυάγησε στα δυτικά παράλια της Κύπρου, στην περιοχή της Πάφου, χωρίς όμως να πάθει κανείς τίποτα. Αφού αποβιβάστηκαν, τράβηξε ο καθένας το δικό του δρόμο για να συνεχίσει το μοναχικό του βίο στο μέρος που ήθελε, με αποτέλεσμα οι ασκητές να διασκορπιστούν σε ολόκληρη την Κύπρο.

Ο άγιος Αυξέντιος όταν έφτασε στο νησί μας κατευθύνθηκε προς την περιοχή της Καρπασίας σε ένα μέρος που ονομαζόταν από τους κατοίκους Ιούτιον, ανάμεσα στα χωριά Κώμη και Επτακώμη, η οποία τότε ονομαζόταν Ναυτοκώμη. Εκεί βρήκε κατάλληλο για άσκηση σπήλαιο στο οποίο αποφάσισε να μείνει και να συνεχίσει τον πνευματικό του αγώνα με σκοπό να αρέσει στο Θεό και να ελκύσει τη χάρη Του. Πράγματι ο Όσιος μετά από πολύχρονους καμάτους, με αγρυπνίες και προσευχές κατάφερε να φτάσει σε πνευματικά ύψη και να γίνει ένας επίγειος άγγελος. Με τη δύναμη της προσευχής, την αυστηρή νηστεία και την εγκράτεια, αντιμετώπιζε τους πειρασμούς και έβγαινε νικητής και θριαμβευτής, ζωντανό δοχείο του Παναγίου Πνεύματος. Αυτό μαρτυρούν τα πάμπολλα θαύματα που έκανε: και χαρίσματα ιαμάτων παρ αυτού εδέξατο, και θαυμάτων ουκ ολίγων αυτουργός εγεγόνει, αναφέρει το συναξάρι του. Έτσι έζησε τη ζωή του ο Άγιος μέχρι που ο Κύριος τον κάλεσε κοντά του για να τον αναπαύσει από τους πολύχρονους κόπους του.

Όταν οι χριστιανοί της γύρω περιοχής πληροφορήθηκαν την κοίμηση του Αγίου λυπήθηκαν πάρα πολύ και με μεγάλο σεβασμό μαζεύτηκαν να τον κηδέψουν στο μέρος που αφιέρωσε τη ζωή του στο Θεό. Έτσι το σπήλαιο της άσκησής του έγινε και ο τάφος του Αγίου όπως συνηθίζεται για τους ασκητές.

Λίγο αργότερα κι ενώ πολύς κόσμος επισκεπτόταν καθημερινά τον τάφο του Αγίου, αντιλήφθηκαν με έκπληξη ότι ευδίαζε θαυματουργά. Όταν οι κάτοικοι των δύο χωριών πληροφορήθηκαν αυτό το θαυμαστό γεγονός, θέλησαν να μεταφέρουν το τίμιο λείψανο ο καθένας στο δικό τους χωριό με σκοπό να οικοδομήσουν ναό και να το τοποθετήσουν μέσα για να μπορούν οι άνθρωποι να το ασπάζονται. Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα να ξεκινήσει φιλονικία ανάμεσα στους κατοίκους της Κώμης και Επτακώμης για το ποιος θα πάρει το άγιο λείψανο κοντά του. Αφού δεν μπορούσαν να βρουν μια λύση μεταξύ τους αποφάσισαν σύμφωνα με την παράδοση να αφήσουν τον ίδιο τον Άγιο να τους υποδείξει πού έπρεπε να μεταφερθεί το τίμιο λείψανό του. Έτσι τοποθέτησαν το λείψανό του σε ένα κάρο το οποίο θα έσερναν δύο βόδια, ένα από την Κώμη Κεπήρ και ένα από την Επτακώμη. Ύστερα άφησαν τα ζώα ελεύθερα για να τραβήξουν το δρόμο που ήθελαν. Το κάρο με το άγιο λείψανο κατευθύνθηκε προς την Κώμη Κεπήρ στην οποία και σταμάτησε. Εκεί που σταμάτησε οι κάτοικοι ανήγειραν περικαλλή ναό στον οποίο τοποθέτησαν το τίμιο λείψανο.

Διάφορες παραδόσεις αναφέρουν κάποιες επιπλέον λεπτομέρειες ως προς το βίο του Αγίου. Αυτές γράφουν ότι ο άγιος έζησε κατά το 12ο αιώνα και έλαβε μέρος στη δεύτερη Σταυροφορία μαζί με τριακόσιους έλληνες που εργάζονταν στη Γερμανία. Όταν η στρατιά αυτή απέτυχε το σκοπό της και τα διάφορα τάγματα διαλύθηκαν και διασκορπίστηκαν, ο ιερός Αυξέντιος κάλεσε τα παλικάρια του κι αφού τους μίλησε με παλμό για την αγάπη του Χριστού και τη θυσία του για τους ανθρώπους, τους υπέδειξε, αν ήθελαν να μη γυρίσουν πίσω, αλλά να τραβήξουν προς τα μέρη του Ιορδάνη, όπου θα μπορούσαν να ζήσουν μια ζωή ολοκληρωτικής αφιέρωσης στον Θεό. Η πρότασή του έγινε δεκτή. Αφού πήγαν όλοι μαζί και προσκύνησαν στην Ιερουσαλήμ, γύρισαν στην έρημο του Ιορδάνη με σκοπό να αφιερωθούν στο Θεό και να ζήσουν εκεί. Το περιβάλλον όμως του Ιορδάνη δεν τους βοηθούσε για τη ζωή πού διάλεξαν να ζήσουν. Γι' αυτό μια μέρα κατέβηκαν στην παραλία με σκοπό να φύγουν από τον τόπο εκείνο. Εκεί βρήκαν ένα καράβι, μπήκαν μέσα και ήρθαν στην Κύπρο. Σκορπίστηκαν σε διάφορα μέρη του νησιού κι έζησαν ο καθένας τους με το δικό του τρόπο τη «μακαρία» ζωή όπως και ο άγιος Αυξέντιος που αναφέραμε προηγουμένως.

Ο ναός του Αγίου Αυξεντίου που ήταν αρκετά παλαιός ανακαινίστηκε το 1859. Μέχρι το 1974 φυλάσσονταν στο ναό δύο τεμάχια της κάρας του Αγίου σε αργυρή

λειψανοθήκη, η οποία καταγράφεται στο Κατάστιχον της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Κύπρου του 1773.

Μετά την Τουρκική εισβολή του 1974 η εκκλησία του Αγίου Αυξεντίου αφού πρώτα συλήθηκε και λεηλατήθηκε από τους Τούρκους, παρέμεινε χωρίς καμία συντήρηση μέχρι τη στιγμή που ο ναός ανακαινίστηκε και αναστηλώθηκε μέσα στα πλαίσια του Προγράμματος Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών - Συνεταιρισμός για το Μέλλον.

Το έργο χρηματοδοτήθηκε πλήρως από την Ευρωπαϊκή Ένωση με συνολικό κόστος 230 χιλιάδων ευρώ. Τα έργα αποκατάστασης ήταν μεγάλης διάρκειας, αφού περιλάμβαναν την ενίσχυση των τοίχων και των θόλων, την αντικατάσταση της πέτρας, την επιδιόρθωση της στέγης της εκκλησίας και της ημιθολωτής κατασκευής της αψίδας, νέες ξύλινες πόρτες, ξύλινα παράθυρα και ορθή προστασία μιας τοιχογραφίας από ειδικό συντηρητή. Έγινε επίσης μερική ανοικοδόμηση της Αγίας Τράπεζας. Στο ναό βρέθηκε αρχαία επιγραφή και τοιχογραφία που ανάγεται στο 15ο με 16ο αιώνα. Τα κλειδιά του ναού παραδόθηκαν μετά από λαμπρή τελετή στον επίσκοπο Καρπασίας Χριστοφόρο στις 4 Ιουνίου 2015. Οι κάτοικοι της Κώμης Κεπήρ μπορούν τώρα να λειτουργήσουν το ναό του πολιούχου τους Αγίου και να γιορτάσουν τη μνήμη του τόσο στις 28 Σεπτεμβρίου όσο και στις 14 Φεβρουαρίου. Θα πρέπει να αναφέρουμε ότι ναός αφιερωμένος στους αγίους Αυξέντιο και Ευστάθιο βρίσκεται στη Λάρνακα.

Στο πρόσωπο του αγίου Αυξεντίου τιμούμε και όλους τους άλλους Αγίους της κατεχόμενης γης μας οι οποίοι προσμένουν και αυτοί την ώρα της επιστροφής των νόμιμων κατοίκων στις πατρογονικές τους εστίες αλλά και το δικό τους εορτασμό στο μέρος που έζησαν τη ζωή τους μέσα από τους πολύχρονους καμάτους της ασκητικής πολιτείας.

Απολυτίκιο Αγίου Αυξεντίου

Χαίρει έχουσα η Καρπασέων Κώμη λάρνακα των σων λειψάνων, παναοίδιμε πάτερ Αυξέντιε. Ως γαρ ποτέ πολεμίους κατήσχυνας, και των δαιμόνων το θράσος ενίκησας και κατηύφρανας ημάς τους πιστώς σοι κράζοντας, ικέτευε, δωρήσασθαι ημίν το μέγα έλεος.

Δημητρίου Καππαή, θεολόγου

Πηγή: churchofcyprus.org.cy